

KESKKONNAAMET

osaühing MANTRUM
mantrum.romm@gmail.com

21.02.2024 nr DM-126462-9

Kobratu liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/333152 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Lähtudes Osaühing MANTRUM 20.11.2023 esitatud Kobratu liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/333152 muutmise taotlusest ja Tartu Vallavalitsuse 15.02.2024 korraldusest nr 204, ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 2 p-le 2 ja lg-le 4, § 61 lg-tele 3 ja 5, § 9 lg-le 1, § 11 lg-tele 2, 22, 23, 4, 8 ja 81, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lg-le 1 ja § 3 p-le 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata Kobratu liivakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa L.MK/333152 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamine.

1.2. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

1.3. Kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedavõiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks lisaks Kobratu liivakarjääri keskkonnaloas on järgmised:

1.3.1. Seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peab olema tagatud võimekus õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks;

1.3.2. Kaevandamise ja vedude perioodil tuleb kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C niisutada sõelutavat või purustatavat tooret, karjäärisiseseid teid ning platse.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

Osaühing MANTRUM (registrikood 10213174, Tartu maakond, Tartu vald, Äksi alevik, Äksi

tee 14, 60543) esitas Keskkonnaametile 20.11.2023 Kobratu liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi *kaevandamisluba*) nr L.MK/333152 muutmise (laiendamise) taotluse (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 20.11.2023 dokumendina nr DM-126462-1).

Kaevandamisloa nr L.MK/333152 (kaevandamisluba kehtib 18.06.2019 - 17.06.2034) alusel kaevandab osaühing MANTRUM Kobratu liivakarjääris täiteliiva.

Kaevandamisloa nr L.MK/333152 muutmise taotluse kohaselt soovib ettevõtte laiendada olemasolevat mäeeraldist sügavuti, olemasoleva mäeeraldise lamamis. Osaühing MANTRUM taotleb Kobratu liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa L.MK/333152 muutmist vastavalt geoloogilise uuringu aruandele „Kobratu XI uuringuruumi liiva varu geoloogiline uuring (varu seisuga 01.08.2023)“ (EGF 9783). Osaühing MANTRUM tellimusel koostatud geoloogilise uuringu aruandes tehtud ettepaneku alusel on arvele võetud täiteliiva täiendav varu 13. plokis ja 13. ploki lamamis 15. plokis allpool põhjaveetasel asuv varu Maa-ameti peadirektori korraldusega 16. oktoober 2023 nr 1-17/23/2290.

Kobratu liivakarjäär asub Tartu maakonnas Tartu vallas Kobratu külas katastriüksusel Kobratu liivakarjäär (katastritunnus 79402:003:0050; mäetööstusmaa 100%) riigimaal, mille valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Taotletav mäeeraldis hõlmab Kobratu liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0833) täiteliiva aktiivse tarbevaru 13 ja 15 ploki ning olemasolevat Kobratu liivakarjääri mäeeraldist (loa nr L.MK/333152; loa omaja osaühing MANTRUM). Mäeeraldise pindala on 5,28 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 5,58 ha. Kaevandamisloa muutmise taotluse kohaselt on seisuga 30.09.2023 mäeeraldise täiteliiva aktiivse tarbevaru kogus 751 tuh m³ ja kaevandatav varu on 355 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 25 tuh m³. Maavara kasutusala deks on teedeehitus ja ehitus. Kobratu liivakarjäär korrastatakse veekoguks ja metsamaaks. Taotletava loa kehtivusaeg on 15 aastat.

Mäeeraldise laiendamine on vajalik, et ettevõtte saaks maavara varu täielikult ammendada ja ala nõuetekohaselt korrastada ning tagada seega ümbruskonna varustamise kvaliteetse ehitusmaterjaliga.

Keskkonnaamet võttis 11.12.2023 kirjaga nr DM-126462-3 Kobratu liivakarjääri kaevandamisloa muutmise taotluse menetlusse ja avalikustas ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

KeHJS § 3 lõige 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 6 lõige 2 punkti 2, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

KeHJS § 6 lg 1 määrab ära olulise keskkonnamõjuga tegevused. KeHJS § 6 lg 1 p 28 kohaselt on pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal olulise keskkonnamõjuga tegevus ning KMH algatamine kohustuslik. Kaevandamisloa nr L.MK/333152 muutmise taotluse kohaselt soovib ettevõtte laiendada olemasolevat mäeeraldist sügavuti, olemasoleva mäeeraldise lamamis ning hõlmata mäeeraldisega ka täiteliiva aktiivse tarbevaru 13 ja 15 plokki. Kobratu liivakarjääri mäeeraldise vertikaalne laiendamine tagab mäeeraldisel leiduva maavaravaru keskkonnasäästliku ja ratsionaalse väljamise. Mäeeraldise ja selle teenindusmaa piire pindalaliselt muuta ei soovita.

KeHJS § 11 lg 6 sätestab, et kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle keskkonnamõju hindamise algatamata, kui eelhindangust selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, maapõueseaduse § 48 kohaselt annab kaevandamiseks keskkonnamõju Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhindangust (vt ptk 3) ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt ptk 4). KeHJS § 11 lõike 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõike 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhindang.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (KeHJSi § 6¹ lõige 5).

Keskkonnaamet on eelhindangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Kobratu liivakarjääri mäeeraldise kaevandamisloa muutmise taotluse seletuskiri, sh KeHJS § 6¹ lg 1 kohane teave.
2. Maa-ameti geoportaali kaardirakendus.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kaevandamisloa nr L.MK/333152 muutmise taotluse kohaselt soovib ettevõtte laiendada olemasolevat Kobratu mäeeraldist sügavuti, olemasoleva mäeeraldise lamamis.

Kobratu liivakarjäär asub Tartu maakonnas Tartu vallas Kobratu külas katastriüksusel Kobratu liivakarjäär (katastritunnus 79402:003:0050; mäetööstusmaa 100%) riigimaal, mille valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Taotletav mäeeraldis hõlmab Kobratu liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0833) täiteliiva aktiivse tarbevaru 13 ja 15 plokki ning olemasolevat Kobratu liivakarjääri mäeeraldist. Mäeeraldise pindala on 5,28 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 5,58 ha.

Kaevandamisloa muutmise taotluse kohaselt on seisuga 30.09.2023 mäeeraldise täiteliiva aktiivse tarbevaru kogus 751 tuh m³ ja kaevandatav varu on 355 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 25 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teedehitus ja ehitus. Kobratu liivakarjäär korrastatakse veekoguks ja metsamaaks. Kaevandamisluba nr L.MK/333152 kehtib 18.06.2019 - 17.06.2034.

Kobratu liivakarjääris on kaevandatud juba aastaid ning sellest tulenevalt on katend mäeeraldiselt eemaldatud ning ladustatud mäeeraldise teenindusmaale. Kuna tegemist on juba töös oleva karjääriga, on mäeeraldisel väljaehitatud kogu põhiline taristu mäetööde teostamiseks. Rajatud on juurdepääsuteed, väljavedu toimub riigi põhimaanteelt Jõhvi-Tartu-Valga.

Kattekiht on vallitatud teenindusmaal kuni 3 m kõrgustesse aunadesse. Ladustatud katend on võrdsustatav saastumata pinnasega, sest kaevealal ei ole olnud tööstust ega tuvastatud jääkreostust. Kasvukihi (mulla) vallitamisel on jälgitud, et ei toimuks segunemist teiste materjalidega. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust, ei tohi aunasid tihendada. Katendi koorimine ja vallitamine on toimunud kuival aastaajal pinnase loodusliku niiskuse juures. Katendiauna geotehnilise stabiilsuse tagamiseks silutakse auna pealispind ja küljed. Ladustatud katend kasutatakse hiljem ammendatud karjääri nõlvade korrastamisel. Juhul, kui kogu katend ei osutu korrastamisel vajalikuks, siis see võõrandatakse.

Veetasemest kõrgemal asuva maavara kaevandamise tehnoloogiline skeem oleks järgmine. Ekskavaatoriga kaevandamisel ja laadimisel seisab ekskavaator astangu peal ning frontaallaaduriga kaevandamisel ja laadimisel liigub laadur astangu all, mõlemal juhul ammutatakse kaevist alt üles. Pöördkoppekskavaator laadib liiva kaeve-eest või puistangutest kalluritele või töötlemiseks (sõelumiseks) mobiilsesse sõelumissõlme. Fraktsioneeritud (sõelutud) materjali veab puistangutesse (ladudesse) frontaallaadur, mis vajadusel laadib sealt ka kallureid. Väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga.

Veealuse varu kaevandamisel asub ekskavaator, mis tõstab vee alt materjali karjääri põhjale nõrguma, ohutuse huvides ligikaudu 0,5 m veetasemest kõrgemal. Nõrgunud materjali realiseeritakse looduslikuna (kalluritele laadib ekskavaator või frontaallaadur) või töödeldakse jällegi mobiilse töötlemissõlme abil vajalikeks fraktsioonideks, mis esmalt ladustatakse puistangutesse ja hiljem laaditakse kalluritele, mis viivad selle tarbijateni. Kaevetöödel juhendatakse Kobratu liivakarjääri kaevandamisprojektist.

Kaevandamistöödeks koostatakse kaevandamise projekt, täpsem mäetööde kava kantakse

plaanile. Kaevandamise lõpptulemusena tekkiva karjäärisüvendi kujundamisel on materjali püsivusest tulenevalt soovitatav tasandada nõlvad veepealses osas kaldega 1:2, veealuses osas kaldega 1:5. Kaevandamisjärgselt kujundatakse kaeveala veekoguks ja maatulundusmaaks (rohumaaks).

Karjääri külgedele kujundatakse kaevandamise käigus ohutu püsinõlvus. Mäetööde täpne liikumise suund, tegemise kord ja kasutatavad masinad määratakse kaevandamisprojektiis.

Maavara kaevandamisel ei teostata lõhketöid ega kasutata hüdrovasaraid, mis võiks vibratsiooni tekitada.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kobratu liivakarjäär asub Tartu maakonnas Tartu vallas Kobratu külas katastriüksusel Kobratu liivakarjäär (katastritunnus 79402:003:0050; mäetööstusmaa 100%) riigimaal, mille valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Taotletav mäeerdis hõlmab Kobratu liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0833) täiteliiva aktiivse tarbevaru 13 ja 15 ploki ning olemasolevat Kobratu liivakarjääri mäeeraldist. Mäeeraldise pindala on 5,28 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 5,58 ha. Tegemist on ammendamata maavara varuga. Kaevandamise jätkamine võimaldab varu maksimaalselt ammendada ja kaeveala korrastamisprojektiga seatud nõuete kohaselt korrastada.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb lääne-, loode- ja põhja poolt Kobratu liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 1 aT (ploki pindala 7,17 ha ja kasuliku kihi keskmine paksus 19,2 m) ja osaühing MANTRUM Kobratu III liivakarjääriga (maavara kaevandamise keskkonnaluba TARM-073, kehtivusaeg 10.05.2008-17.06.2034). Kobratu III liivakarjääri mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 7,17 ha ja karjääri jääkvaru on seisuga 30.09.2023: plokk 1 – 1191 tuh m³ täiteliiva.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb lõuna poolt Kobratu liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 3 aT (ploki pindala 4,91 ha ja kasuliku kihi keskmine paksus 6,4 m), ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 4 aT (ploki pindala 4,91 ha ja kasuliku kihi keskmine paksus 2,7 m), täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 7 aT (ploki pindala 0,12 ha ja kasuliku kihi keskmine paksus 6,4 m), ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 8 aT (ploki pindala 0,12 ha ja kasuliku kihi keskmine paksus 2,7 m) ja 5DEhitus OÜ Kobratu II liivakarjääriga (maavara kaevandamise keskkonnaluba KL-518403, kehtivusaeg 10.03.2023-11.03.2030). Kobratu II liivakarjääri mäeeraldise pindala on 5,03 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 6,42 ha ning karjääri jääkvaru on seisuga 30.09.2023: plokk 3 – 123,405 tuh m³ täiteliiva, plokk 4 – 72,772 tuh m³ ehitusliiva, plokk 7 – 8 tuh m³ täiteliiva ja plokk 8 – 3 tuh m³ ehitusliiva.

Kobratu liivakarjääri mäeerdis piirneb kagu nurgast Kobratu liivamaardla täiteliiva passiivse tarbevaru plokiga 14 aT (ploki pindala 0,26 ha ja kasuliku kihi keskmine paksus 6,2 m), mis jääb Kivikalme kinnismälestise (mälestise registri nr 12987) kaitsevööndisse.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb põhja- ja ida poolt Saamo

(katastritunnus 79601:001:1105) maaüksuse haritava maaga, põhja-, loode- ja ida poolt Matsi (katastritunnus 79402:003:0428) maaüksuse muu maaga, lääne poolt Mantrumi (katastritunnus 79402:003:0150) maaüksuse muu maaga ning lõuna-, kagu- ja edela poolt Matsi (katastritunnus 79402:003:0427) maaüksuse muu maaga.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 140 m kaugusele lääne poole jääb riigi põhimaantee Jõhvi-Tartu-Valga (tee nr 3), mille kaitsevööndi laius on 50 m.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa lääneserv külgneb vahetult Kobratu liivakarjääri suunduva tee avaliku kasutuse vööndiga, mis asub 3 Jõhvi-Tartu-Valga tee (katastritunnus 79402:003:0047, sihtotstarve 100% transpordimaa) maaüksusel.

Lähimaks vooluveekoguks on teenindusmaast ligikaudu 500...800 m kaugusele kagu ja ida poole jääv Vedu peakraav (VEE1043000). Vedu peakraavis on veetase ligikaudu 500 m kaugusel kagu pool ca 42,0 m abs kõrgusel ja ligikaudu 800 m kaugusel ida pool ca 47,5 m abs kõrgusel.

Lähimad elamud jäävad uuringuruumi teenindusalast kagu poole ligikaudu 300 m kaugusele Saamo (katastritunnus 79402:003:0084) ja Herra (katastritunnus 79402:003:0470) ning ligikaudu 340 m kaugusele Kubja (katastritunnus 79601:001:1706) kinnistutele. Loode poole ligikaudu 370 m kaugusele Soome (katastritunnus 79402:003:0422), lääne poole ligikaudu 500 m kaugusele Uue-Verna (katastritunnus 79402:003:0146) ja kirde poole ligikaudu 350 m kaugusele Pohla (katastritunnus 79402:003:0215) kinnistutele.

Kaevandamine Kobratu liivakarjääri mäeeraldisel toimub kooskõlas Tartu maakonnaplaneeringuga ning ei ole teada, et antud tegevus oleks vastuolus teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine. Tegevuse energiakasutus.

Kattekiht (3 tuh m³ sh muld) on vallitatud teenindusmaal kuni 3 m kõrgustesse aunadesse.

Taotletava Kobratu mäeeraldise kasuliku kihi moodustab liustikujõeline eriteraline liiv veeristega. Savi- ja tolmu sisaldus kogu mäeeraldise piires on hästi kõikuv. Varu asub nii põhjaveetasemest kõrgemal kui ka madalamal. Maavaralasundi lamamiks on punakaspruun liivsavimoreen.

Kobratu liivakarjääris moodustab kasuliku kihi liustikujõeline väga peene- kuni peeneteraline liiv, mis on kihiti väga savikas ja sisaldab vähesel määral kruusaterasid. Kasuliku kihi keskmine paksus aktiivse tarbevaru 13. plokil on 9,3 m ja 15. plokil 5,0 m, mis jääb põhjaveetasemest sügavamale. Täiteliiva aktiivse tarbevaru plokk 15 aT asub täiteliiva aktiivse tarbevaru ploki 13 aT lamamis põhjaveetasemest sügavamal. Täiteliiva aktiivse tarbevaru plokk 15 varu on 264 tuh m³.

Täiteliiva aktiivse tarbevaru 13. plokis on 19 lõimiseanalüüsi põhjal savi- ja tolmu (osakeste

läbimõõduga alla 0,063 mm) sisaldus vahemikus 2,5...19,2% (kaalutud keskmisena 10,6%). Liiva (osakeste läbimõõduga 0,063...2,0 mm) sisaldus on vahemikus 68,2...96,7% (kaalutud keskmisena 85,8%) ja kruusa (osakeste läbimõõduga 2,0...20 mm) sisaldus 0,0...24,0% (kaalutud keskmisena 3,6%). Läbimõõduga üle 20 mm osakeste sisaldus on 0,0...1,0% (kaalutud keskmisena 0,0%). Läbimõõduga üle 20 mm osakesi sisaldab ainult 1 proov. Jämeperdset materjali (osakesi läbimõõduga üle 31,5 mm) liiv ei sisalda.

Täiteliiva aktiivse tarbevaru 15. plokis on 13 lõimiseanalüüsi põhjal savi- ja tolmu (osakeste läbimõõduga alla 0,063 mm) sisaldus vahemikus 3,5...19,7% (kaalutud keskmisena 9,9%). Liiva (osakeste läbimõõduga 0,063...2,0 mm) sisaldus on vahemikus 66,9...96,5% (kaalutud keskmisena 86,3%) ja kruusa (osakeste läbimõõduga 2,0...20 mm) sisaldus 0,0...24,0% (kaalutud keskmisena 3,5%). Läbimõõduga üle 20 mm osakeste sisaldus on 0,0...3,0% (kaalutud keskmisena 0,3%). Läbimõõduga üle 31,5 mm osakeste sisaldus proovides on 0,0...3,0% (kaalutud keskmisena 0,3%). Läbimõõduga üle 20 mm osakesi ja jämeperdset materjali (osakesi läbimõõduga üle 31,5 mm) sisaldab ainult üks proov.

Looduslikul kujul sobib materjal teedeehitusel aluskihi ja teepeenarde rajamiseks. Peeneteralist savikat liiva saab kasutada teedeehitusel ja ehitusel täiteks. Väga peeneteralist liiva saab kasutada valdavalt täitematerjalina, valikuliselt ehitussegudes.

Geoloogilise uuringu käigus (06.06.2023) jäi veetase puuraukudes maapinnast 3,5...9,9 m sügavusele. Karjääri mäeeraldisel põhjaveetase jääb puuraukude andmetel absoluutsele kõrgusele 44,6...45,3 m. Põhjaveetasemest madalamale jääva varu arvutamisel on veetaseme keskmiseks absoluutseks kõrguseks 45,0 m (plokk 13 aT lamam). Ploki 13 aT lamamis asuva täiteliiva ploki 15 aT lamam jääb absoluutsele kõrgusele 40,0 m.

Alal levib liustikujõe setete veekiht. Veepidemeks on liivalasundi lamamis olev liivsavimoreen. Veekiht toitub sademetest ja reljeefis kõrgemal asuvatest hüdrauliliselt seotud veekihtidest. Veepideme pealispind (kasuliku kihi lamam) on kaasaegse reljeefiga sarnaselt langusega edela ja lõuna suunas.

Mäeeraldisel olev taimekooslus hävib, kuid hiljem korrastamise käigus kujuneb alale veekogu ja metsamaa, kuhu tekivad uued kooslused.

Peamised energiatarbijad mäeeraldisel on seal töötavad seadmed ja masinad.

3.1.4. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Vesi

Kaevandatakse põhjavee tasemest üleval ja all pool asuvat maavara varu ilma veetaset alandamata, siis ei ole võimalik ka ohustada piirkonna salvkaevudele veetaset. Mõningane risk tekib vaid vee kvaliteedile, mis võib ilmnedä mäemasinate või kallurite rikete puhul. Juhul kui avarii tõttu satubki määrdõli või kütus karjääri põhja ja sealt pinnasesse, siis tuleb see sealt võimalikult kiiresti eemaldada. Reostunud pinnas tuleb koheselt ekskavaatoriga muust lasundist eemaldada ja laadida kallurile, mis transpordib selle jäätmekäitlusasutusse. Valmidus reostuse

kiireks likvideerimiseks peab olema selline, et see ei jõuks imbuda veekihti. Lisaks tuleb karjääri territooriumil hoida absorbeerivaid materjale (turvas, saepuru, graanulid), mida lekete puhul saaks koheselt kasutada.

Ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks teeb Keskkonnaamet ettepaneku kanda keskkonnaloale lisaks olemasolevatele järgmine kõrvaltingimus:

Seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peab olema tagatud võimekus õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks

Peenosakesed (tolm)

Maavara kaevandamisel on võimalikeks tahkete peenosakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Tahkete osakeste eraldumine mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest sõltub kaevandamise tehnoloogiast, kaevise kohapealsest töötlemisest kui ka ilmastikutingimustest (tuul, sademed jne). Transpordil kaasneb tahkete osakeste eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Veose katmise nõuded on toodud liiklusseadustikus ja selle alamaktides.

Kobratu liivakarjääris lasub kaevandatav maavara üleval ja all pool põhjaveetasel, looduslikult on kaevandatav materjal niiske ega põhjusta õhusaaste tekkimist. Keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ (määrus nr 67) ja selle lisa 1 kohaselt on õhusaasteluba vaja, kui tegevuse käigus eraldub ühe aasta jooksul atmosfääri tahkeid osakesi (PMSUM) enam kui 1 tonn. Taotluse seletuskirjas toodud arvutusliku hinnangu kohaselt ei ületata kaevise töötlemisel määru nr 67 sätestatud künniskogust ning õhusaasteloa taotlemine pole vajalik. Tahkeid peenosakesi tekib laadimisprotsessi käigus materjali kukkumisel kallurisse või puistangusse.

Tahkeid osakesi tekib ka karjäärialal töötavate masinate ümbruses, kuid nende levik on lokaalse iseloomuga. Kaevandamismasinate poolt tekitatava õhusaaste (tolmu) hulk on väike, sadestudes praktiliselt õhku tõusmise koha lähedale. Kaugemale võib levida tolmu toodangut vedavatest kallurautodest, kuna nende kiirus on suurem. Kallurid tõstavad tolmu nii karjäärisestel- kui ka väljaveoteedel. Töötavates karjäärides tehtud vaatluste järgi võib hinnata, et transpordi tõttu tekkiv õhusaaste võib levida lagedal maastikul keskmise tuulega 200-250 m kaugusele. Veokite kiirus karjääris ei tohi olla selline, mis põhjustab ülenormatiivseid tahkete peenosakeste heitkoguseid. Kaevise transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamise efektiivseks vahendiks kuival perioodil on teede niisutamine ning erinevate kemikaalide kasutamine.

Ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks teeb Keskkonnaamet ettepaneku kanda keskkonnaloale lisaks olemasolevatele järgmine kõrvaltingimus:

Kaevandamise ja vedude perioodil tuleb kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C niisutada sõelutavat või purustatavat tooret, karjäärisiseseid teid ning platse.

Müra

Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse § 55 kuni 66. Kaevandamisloa omaja on kohustatud kinni pidama nii atmosfääriõhu kaitse seadusest, keskkonnaministri 16.12.2016 määrusest nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kui ka sotsiaalministri 04.03.2002 määrusest nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning üldkasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“.

Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad. Ekskavaatorite, buldoosrite ja koppladurite müratase jääb vahemikku 84-90 dB. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb. Avamaal 100 m kaugusel alaneb müratase 32 dB, 200 m kaugusel 38 dB ja 300 m kaugusel on sumbumine 5 dB iga 50 m kohta. Karjääris on müra summutavateks täiendavateks teguriteks karjääri seinad ja katendist vallid.

Mürataseme normeerimisel lähtutakse ajavahemikust päev (07.00-23.00) ja öö (23.00-07.00), müraallikast, müra iseloomust ja välismüra puhul hoonestatud või hoonestamata ala kategooriast. Arvestades senist maakasutust tuleb Kobratu liivakarjääri lähiala käsitleda kui II kategooria ala, kus tööstusmürale kehtivad järgmised piirväärtused: päevasel ajal 60 dB ja öisel ajal 45 dB. Seega saavutatakse avamaastikul päevane normatiivne müratase müraallikast 100 m kaugusel ja öine tase 250-300 m kaugusel. Lähim majapidamine jääb mäeeraldisest kagu poole ligikaudu 300 m kaugusele Saamo (katastritunnus 79402:003:0084) ja Herra (katastritunnus 79402:003:0470) kinnistutele. Kuna mäetööd toimuvad karjääri süvendis, müra piirnorme lähimate elamute juures ei ületata. Tegemist on juba avatud karjääriga, kaevandamine toimub süvendis ning kaevandatakse päevasel ajal, siis võib väita, et müra normtasest elamumaal ei ületata.

Kobratu liivakarjääri kaevandamisloale lähtuvalt ettevaatusprintsibiist on kantud täiendav tingimus ülenormatiivse müra leviku vältimiseks:

Karjääris teostatavad tegevused (kaevandamine, maavara väljavedu, purustamine jne) on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-18.00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud.

Vibratsioon

Lähtuvalt töötervishoidu käsitlevast seadusandlusest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Kobratu liivakarjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele, mistõttu kaevandamisel kasutatav tehnika ning laadimistööd ei põhjusta vibratsiooni, mis võiks oluliselt negatiivselt mõjutada karjääris töötavaid inimesi või ümbruskonda. Karjääris vibratsiooni põhjustavaid löhkamistöid läbi ei viida.

Valguse, soojuste, kiirguse ja lõhna reostust kaevandustegevusest ümbruskonnale ei kaasne.

3.1.5. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Kaevandamisjäätmed on jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade

kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena.

Vastavalt maapõuaseaduse § 50 lõikele 6 tuleb kaevandamisjäätmekava taotlusele lisada vaid jäätmete tekkimisel. Eemaldatav kattepinna on võrdsustatav saastumata pinnasega, sest kaevealal ei ole olnud tööstust ega fikseeritud jääkreostust. Kaevisse rikastamine ehk antud juhul kruusa purustamine on seaduse mõistes jäätmete tekitamine. Vastavalt Jäätmeseaduse 26.04.2004. a. määrusele nr 122 tuleb jäätmeluba taotleda maavara rikastamisel alates tootmismahust 1000 t aastas. Kaevandamise tootmisprotsessis kruusa purustamisega tekkinud materjal on vastavalt kehtivale seadusandlusele sertifitseeritud toodang, mis turustatakse kogu mahu. Eelmainitu põhjal võib väita, et kaevandamise tootmisprotsessis kaevandamise jäätmeid ei teki. Taotleja on teadlik, et juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamisjäätmekava esitada.

3.1.6. Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseteks reostusallikateks karjääri ja transportmasinate tehnilised avariid. Selle tulemusel võib pinnasesse sattuda diiselmootorit ja/või määrdeaineid, millega võidakse saastada nii pinnast kui ka pinnasevett. Selle vältimiseks tuleb hoolega jälgida masinate tehnilist seisundit. Karjääri kasutamisel tuleb välja töötada võimaliku reostuse kiire likvideerimise viis.

Ettevõtte tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu. Teadaolevalt puuduvad mäeeraldise mõjupiirkonnas alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kobratu liivakarjäär asub Tartu maakonnas Tartu vallas Kobratu külas katastriüksusel Kobratu liivakarjäär (katastritunnus 79402:003:0050; mäetööstusmaa 100%) riigimaal, mille valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Taotletav mäeeraldis hõlmab Kobratu liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0833) täiteliiva aktiivse tarbevaru 13 ja 15 plokki ning olemasolevat Kobratu liivakarjääri mäeeraldist. Mäeeraldise pindala on 5,28 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 5,58 ha.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb lääne-, loode- ja põhja poolt Kobratu liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 1 aT ja osaühing MANTRUM Kobratu III liivakarjääriga (maavara kaevandamise keskkonnaluba TARM-073, kehtivusaeg 10.05.2008-17.06.2034). Kobratu III liivakarjääri mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 7,17 ha.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb lõuna poolt Kobratu liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 3, ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 4 aT, täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 7 aT, ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 8 aT ja SDEhitus OÜ

Kobratu II liivakarjääriga (maavara kaevandamise keskkonnaluba KL-518403, kehtivusaeg 10.03.2023-11.03.2030). Kobratu II liivakarjääri mäeeraldise pindala on 5,03 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 6,42 ha.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldis piirneb kagu nurgast Kobratu liivamaardla täiteliiva passiivse tarbevaru plokiga 14 aT, mis jääb Kivikalme kinnismälestise (mälestise registri nr 12987) kaitsevööndisse.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb põhja- ja ida poolt Saamo (katastritunnus 79601:001:1105) maaüksuse haritava maaga, põhja-, loode- ja ida poolt Matsi (katastritunnus 79402:003:0428) maaüksuse muu maaga, lääne poolt Mantrumi (katastritunnus 79402:003:0150) maaüksuse muu maaga ning lõuna-, kagu- ja edela poolt Matsi (katastritunnus 79402:003:0427) maaüksuse muu maaga.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 140 m kaugusele lääne poole jääb riigi põhimaantee Jõhvi-Tartu-Valga (tee nr 3), mille kaitsevööndi laius on 50 m.

Lähimad elamud jäävad Kobratu liivakarjääri mäeeraldisest kagu poole ligikaudu 300 m kaugusele Saamo (katastritunnus 79402:003:0084) ja Herra (katastritunnus 79402:003:0470) kinnistutele.

Taotletava Kobratu liivakarjääri laiendus moodustab varasemalt kaevandatud mäeeraldise lamamis. Kaevandatud alal on kattepinna eemaldatud, ladustatud mäeeraldise teenindusmaal ning siiani toimub karjääris kaevandamistegevus. Kasulik kiht asub põhjavee tasemest kõrgemal ja madalamal.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldisel kehtib Tartu maakonnaplaneering ja Tartu valla üldplaneering.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes

Kobratu mäeeraldis asub Saadjärve voorestikust lõunas, Amme jõe oru veerul, glatsiofluviaalse tekkega loode-kagusuunalisel mõhnal. Taotletava Kobratu mäeeraldise kasulik kiht koosneb muutliku terasuurusega savikast liivast, milles kohati esineb kruusakaid läätsi. Maavaralasundi lamamiks on punakaspruun liivsavimoreen.

Kasulik kiht asub põhjavee tasemest kõrgemal ja madalamal. Alal levib liustikujõe setete veekiht. Veepidemeks on liivalasundi lamamis olev liivsavimoreen. Veekiht toitub sademetest ja reljeefis kõrgemal asuvatest hüdrauliliselt seotud veekihtidest. Veepideme pealispind (kasuliku kihi lamam) on kaasaegse reljeefiga sarnaselt langusega edela ja lõuna suunas. Veekihti drenib mäeeraldisest 1 km kaugusel edelas lääne suunas voolav Amme jõgi, mille veepind asub absoluutkõrgusel ca 35 m. Muutlik veetase on tingitud geoloogilises läbilõikes esinevatest saviliiva lätsedest.

Liiv ja kruus looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatu loodusvaraga ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Kaevandamise käigus muutub ka loodusmaastik täielikult, kuid see on hilisemalt taastatav karjäärialala korrastamisega. Kobratu liivakarjäär kavandatakse

korrastada veekoguks ja maatulundusmaaks. Karjääris kaevandamise käigus ja korrastamisel veetaset ei alandata ja olemasolevat veerežiimi ei muudeta.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest.

Planeeritav tegevus sarnaneb oma olemuselt ehitustegevusega. Nagu iga ehitustegevusega võib ka maavara kaevandamisega kaasneda keskkonnahäiringuid. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 3 lg 1 kohaselt on keskkonnahäiring inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale. Keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneda võivateks olulisemateks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessi ja transpordiga kaasnev müra ja peenosakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele.

Kaevandamistegevusega kaasneda võiva peenosakeste heitme (PM) või müra häiringu mõju ei ulatu kaevandamistegevuseks kasutatavale tehnoloogiale õigusaktidega seatud tehnilistest piirangutest ja väljatava maavara looduslikust niiskusest tulenevalt eeldatavalt kaugemale kui 250 m. Kuivema ilma korral, avamaal võib toodangu transportimisel välisõhku paiskuv peenosaketse (PM) heitme kogus tugevama tuule korral kanduda ka mainitust kaugemale. Selliste olukordade vältimiseks on Keskkonnaamet seadnud kaevandamisloale kõrvaltingimuse asjakohase leevendusmeetme rakendamiseks.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaal ja selle vahetus läheduses ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid, kaitstavaid looduse üksikobjekte ning kultuurimälestisi.

Mäeeraldise teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid, mistõttu on välistatud, et kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele.

Kaevandamistegevusega toob endaga kaasa maastiku pikaajalise või püsiva muutumise. Samas on näiteks majanduslikust aspektist oluline ka taastumatute maavarade jätkusuutliku kasutamise tagamine. Karjääri töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatult vaesub. See saab hakata taastuma peale karjääri korrastamist.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

KeÜS § 23 lõige 1 sätestab, et igal inimesel on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. Lõike 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. KeÜS § 3 lg 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui

see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed.

Taotletava Kobratu liivakarjääri laiendus moodustab kaevandatud mäeeraldise lamamis. Kaevandatud aladel on kattedepinnas eemaldatud, ladustatud mäeeraldise teenindusmaal ning kuni tänaseni toimub karjääris kaevandamistegevus.

Tasakaalu hoidmine inimeste heaolu ja kaevandamistegevuse vahel on oluline. Mõistetavalt võib maavarade kaevandamisel, tulenevalt iga indiviidi isiklikust tundlikkusest olla ebasoodne mõju vaatamata võimaliku häiringu õigusaktides sätestatud normeeritud piiridesse jäämist. Nimetatud kõrvaltingimuse eesmärk on soov leevendada kaevandamisest tulenevaid häiringuid eluhoonete ümbruses ja õuealal ajal, mil väljakujunenud, valdavaks saanud tööaega silmas pidades viibivad elanikud kõige tõenäolisemalt kodus.

Kobratu liivakarjääri kehtivale kaevandamisloale on kantud täiendavad tingimused:

1. karjääris teostatavad tegevused (kaevandamine, maavara väljavedu, purustamine jne) on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-18.00. Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;
2. katendivalle ja mäeeraldise nõlvu tuleb hooldada selliselt, et oleks takistatud umbrohu levik.

Loetletud tingimused seatakse ka muudetava keskkonnaloa kõrvaltingimusteks, sõnastust võidakse loa andmise korralduses täpsustada.

Tuginedes eelnevale teeb Keskkonnaamet ettepaneku kanda keskkonnaloale lisaks olemasolevatele järgmised kõrvaltingimused:

1. Seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peab olema tagatud võimekus õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks;
2. Kaevandamise ja vedude perioodil tuleb kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C niisutada sõelutavat või purustatavat tooret, karjäärisiseseid teid ning platse.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

3.3.1. Mõju suurus, tugevus, kestvus, sagedus, pöördumus ning mõjuala ulatus

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra häiring või tahkete peenosakeste häiring. Kaevandamistegevusega kaasnevad mõjud on seotud kaevandamisega ning avalduvad kaevandamise käigus. Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel mõjusid ei ole v.a. visuaalne häiring. Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse mõju. Eelhinnangu järelduste kohaselt ei teki kavandatava tegevuse elluviimisel olulist negatiivset keskkonnamõju, samas ümberkaudsetele elanikele tavapärasest enam häiringuid (müra, õhusaaste) võib siiski tekkida. Siiski võib eeldada, et häiringute esinemine ei ole sage ja pidev kuna keskmine aastane

kaevandamismaht hinnanguliselt 13 tuh m³.

3.3.2. Mõju piiriülesus

Piiriülest (riigipiiriülest) mõju ei ole.

3.3.3. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Mäeeraldise teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid, mistõttu on välistatud, et kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele.

3.3.4. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kumulatiivne mõju maavara kaevandamisel saab eelkõige tekkida kõigi müraallikate koosmõjul.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb lääne-, loode- ja põhja poolt Kobratu liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 1 aT ja osaühing MANTRUM Kobratu III liivakarjääriga (maavara kaevandamise keskkonnaluba TARM-073, kehtivusaeg 10.05.2008-17.06.2034). Kobratu III liivakarjääri mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 7,17 ha.

Kobratu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piirneb lõuna poolt Kobratu liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 3 aT, ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 4 aT, täiteliiva aktiivse tarbevaru plokiga 7 aT, ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 8 aT ja 5DEhitus OÜ Kobratu II liivakarjääriga (maavara kaevandamise keskkonnaluba KL-518403, kehtivusaeg 10.03.2023-11.03.2030). Kobratu II liivakarjääri mäeeraldise pindala on 5,03 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 6,42 ha.

Kõik eelpool toodud karjäärid asuvad juba sügavas süvendis ja neid eraldavad osaliselt ka katendivallid, siiani ei ole ilmnunud senise kaevandamise käigus olulist kumulatiivset mõju.

3.3.5. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi

Kaevandamisel, kaevisel laadimisel või masinate hooldamisel ja tankimisel tuleb naftasaaduste pinnasesse ja põhjavette sattumise võimalus minimeerida. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks kohandatud alal. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan ja tagatud töövahendid. Õhusaaste piirnormide ületamise vältimiseks tuleb kuival ajal töötades kasta karjääri siseteid ning toodangu puistanguid.

3.4. Eelhinnangu järelendus

Eelhindamise tulemusena järeldeb Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline

keskkonnamõju, kuna:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu ega piirne kaitstava loodusobjekti ega Natura 2000 võrgustiku alaga ning kavandatava kaevandamisega eeldatavalt ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandamine toimub põhjavee tasemest üleval ja all pool ning põhjavee taset ei alandata;
4. mäeeraldisel looduslik maastik kaevandamistööde käigus hävineb, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

KeHJS § 11 lõige 8¹ kohaselt, KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõige 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 kohaselt, kui eelhindangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhindangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 3³ lõike 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 33 lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 31.01.2024 kirjaga nr DM-126462-7 Kobratu liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Tartu Vallavalitsusele ja teadmiseks ettevõttele osaühing MANTRUM.

Tartu Vallavalitsus 15.02.2024 korraldusega nr 204 nõustus Kobratu liivakarjääris osaühingu MANTRUM keskkonnaloa L.MK/333152 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: Maa-amet, Muinsuskaitseamet, Tartu Vallavalitsus, Transpordiamet

Aare Mark 5064227
Aare.Mark@keskkonnaamet.ee